

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2 kor.
Egyen szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

Kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

A magyar iskolahajó.

Fiume, nov. 14.

A képviselőház — mint már jelentettük — immár véglegesen megszavazta a *szabad-hajózásról* szóló törvényjavaslatot. Ezzel a magyar iskolahajó sorsa is biztosítva van, a mennyiben ez a törvényjavaslat intézkedik a tengerészetünkre nézve nagyfontosságú *vitórlás iskolahajó* építéséről.

A törvényjavaslat 13. szakasza, amely az iskolahajóról rendelkezik, így szól:

A kereskedelemügyi miniszter fölhatalmaztatik, hogy a tengeri szabadhajózás és a tengeri hajók építésének segítségére engedélyezett költségvetési hitelekkel *egy vitórlás iskolahajó építését* és üzemben tartását az ezen törvény rendelkezéseitől eltérő alapon más föltételek alatt és nagyobb mértékű támogatással is biztosíthassa.

A törvényjavaslat *megokolásában* a kereskedelmi miniszter az iskolahajóról ezt mondja:

Ama nagy nehézségek folytán, amelyek a tengerészek kiképzéséhez szükséges *vitórlás hajózási teljesítésénél* akadémiából és a buccarii tengerészeti iskolából kikerült növendékek gyakorlati továbbképzésére szükséges, hogy egy ily iskolahajó mielőbb beszereztessek. Az iskolahajó beszerzésénél és különösen üzemben tartásánál az oktatás követelményeinek kellő kielégítése végett egészen más szempontok irányadók, mint a tisztán szállításra szánt hajóknál, erre való tekintettel tehát a javaslat 13. szakaszában fölhatalmazást kérek, hogy az iskolahajó forgalomba állítását a rendes

föltételektől eltérőleg és nagyobb támogatás nyújtásával is biztosíthassam.

A *közeledésügyi bizottság* jelentésében ezt mondja: A javaslat keretébe egy *vitórlás iskolahajó* beszerzésének és üzemben tartásának biztosítása is felvetett. Ezen intézkedést a bizottság osztatlan helyesléssel fogadja és egyértelműleg kifejezi ama óhaját, hogy e kérdés az e részben általánosan megnyilvánult kívánsághoz képest e célnak megfelelően mielőbb megoldassék.

A *képviselőház* pedig egyhangulag elfogadta ezt a szakaszt. De nemcsak az iskolahajónál maradt a kormány és képviselőház, hanem a végzett növendékeknek és egyáltalán a tengerészpályára lépőknek biztosította a szubvencionált hajókon a *szerződött elsőbbséget*. Erről a 27-ik szakasz rendelkezik ezekben:

Hajóikon elsőbbséget adnak a magyar királyi tengerészeti hatóság által kijelölt és szabályszerű minősítéssel bíró magyar állampolgároknak hajóapródi és hajótiszt, illetve gépészgyakornoki, gépfőlvigyázói minőségben és hajógépészi minőségben való alkalmazása tekintetében; az ilyen egyéneket minősítésük szerint hajóapródi, vagy hadnagyi, illetve gépészgyakornoki és gépfőlvigyázói minőségben az élelmezési költségek megtérítése mellett a magyar királyi tengerészeti hatóság fölszólítására a rendes létszámon túl is fizetés nélkül szolgálatba fogadják; az egyes hajókon azonban a fedélzet fölött és a fedélzet alatt teljesítendő szolgálatra egyszerre csak egy-egy ily közeg felvétele követelhető. A megokolás erről ezt mondja: A mi a tengerészeti hatóság számára föntartott ama jogositványt illeti, hogy szabályszerű minősítéssel bíró tengerészek, illetve gépészek alkalmazása iránt ajánlási jogot gyakorolhat, megjegyzendő, hogy e jog

Hat vagy hét esztendeje most annak. Bebarangoltam a levantei kikötőt s egy napon megállapodtam Algirban. A fehér város keleti pompája megkapott s ott marasztott. Naponta kirándulásokat tettem öszvérháton, vagy gyalogszerrel s vállamra vetett fegyveremmel neki-vágtam az idegen tájéknak.

Egy este megszomjazván, megéhezvén, csinos európaias izlésű lakóházra bukkantam nagy virágos fák ölében. Benyitottam. A ház bensejéből férfihang szólt ki hozzám:

— Azonnal jövök; foglaljon helyet, uram.

Perczczel később előttem állott a házigazda. Egymásra néztünk és mind a ketten örömmel kiáltottunk fel.

— Lehetetlen! . . . te volnál az, Jacques?

— kiáltottam kimondhatatlan örömmel. A szakállas, feketére barnult férfi pedig megindultan ölelt meg és lelkesséssel köszöntött vendégeként.

— Hogyan találtál meg? — kérdezte.

— A pusztá véletlen hozott ide. Hiszen senki sem tudja a lakásod címét; nyomtalanul tűntél el számunkra.

— Szakitottam a világgal, — mondta kissé melankolikus hangon. — És hidd el, kitűnően érzem magam itt a remeteségben.

Rendkívül komolynak láttam a hajdan vidám, kacagó kedvű fiút. Szinte idegenként hatott reám.

— Mesélj valamit az odisszeádból, — kértem, amikor a lakoszobájába vezetett és hűs italt hozott.

az egyéni képesség- és a fönnforgó körülményekhez képest a fiumei tengerészeti akadémiából és a buccarii tengerészeti iskolából kikerült növendékek megfelelő elhelyezése érdekében fog gyakoroltatni.

A képviselőház a törvényjavaslat e részét is egyhangulag elfogadta.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Wekerle Béosbe megy.

Budapest, november 14. Félhivatalos jelentés szerint *Wekerle* Sándor miniszterelnök holnap vagy holnapután Bécsbe utazik, hogy kihallgatásra jelentkezék a királynál. E kihallgatáson fogják véglegesen megállapítani, hogy a király mikor érkezik Budapestre. A miniszterelnök egyuttal a kiegyezés kérdésében tanácskozni fog az osztrák kormányval.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 14. A képviselőház mai ülésén *Rutovszky* István elnökölt.

Az elnöki előterjesztések közt különösen érdekes *Kolozsvármegye* felirata, amelyben magyar katonai földrajzi intézet felállítását sürgeti.

Keszits Antal személyes kérdésben szólva kijelenti, hogy a hírlapi támadások, amelyek azzal vádolják, hogy kitért a székesfőváros érdekeinek megvédése elől, méltatlanul érték őt, minthogy a tegnapi ülésről csak azért maradt el, mert a Po-

— Aligha volna olyasmi, ami érdekelne. Utaztam, tanultam, végül ide telepedtem. Megvásároltam egy olasztól ezt a telket s néhány száz acre földet, ezt mivelem és ebből pénzelek.

Titkolódnának láttam, tehát nem faggattam. Jacques jobbnak vélte, ha sétát teszünk a kertben estebéd előtt s én elfogadtam az ajánlatot. Egy óra alatt bejártuk az egészet.

Amikor visszatértünk a házba, különös hang, suttogó szó ütötte meg a fületem. Jacques kissé zavartan kért bocsánatot s egy oldalsó ajtón távozott. Nemsokára azonban visszatért s különös félmosolylyal kérdezett:

— Nincs ellenedre, ha társaságunk lesz az asztalnál?

— Semmi esetre sem!

— Akkor hát . . . parancsolj, erre van az ebédlőm . . .

Verandára nyitottunk, mely a ház tulsó felén volt, beárnykolva illatos lomboktól. Három személyre volt terítve az asztal. Kíváncsian vártam, ki lesz a harmadik? Mielőtt azonban a kérdést tettem volna, betoppant az asztaltársunk.

Töpörödött vén emberke csoszogott be. Alázatosan vihogott valami idegen nyelven, aztán leült a helyere.

— Ez Zuebe, — magyarázta Jacques barátom. — Tudod, affele régi butor a házban. De engem bizonyos okok arra kényszerítettek, hogy az asztalomhoz ültessem. Remélem, nem zavar téged?

zsonyban rendezett kegyeletes ünnep oda-szólitotta. De ha csak sejtette volna is a szavazás eredményét, amely meg-lepte magát a Házat is, akkor inkább tá-vol maradt volna a kegyeletes ünneptől.

Vássonvi Vilmos kívánságára Ra-kovszky István elnök megszámoltatta a jelenlevő képviselőket. Kiderül, hogy a Ház nem határozatképes, mire az elnök az ülést felfüggeszti.

Fél órai szünet után végre határo-zatképes számban vannak együtt a kép-viselők, mire a Ház a *mértékhatóságokról* és a *külkereskedelmi statisztikáról* szóló törvényjavaslatokat harmadszori olvasásban elfogadja.

Ezután Nagy Sándor interpellál az iránt, igaz-e, hogy a kormány meg akarja vonni a gabonaszállításra adott tarifa-kedvezményeket?

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi mi-niszter az interpellációra azonnal vála-szol és kijelenti, hogy Magyarországnak közgazdasági érdeke, hogy olcsó közleke-dési eszközei legyenek. A kormány min-dent elkövet, hogy olcsó víziutakat te-remsen és így igyekszik eltörölni az ugy-nevezett vízi versenytartat. Nevetséges volna, ha az állam csatornákat építené és ugyanakkor az állam vasutja verse-nyezne az állam csatornáival. Az inter-pellációra kijelenti, hogy az nem idő-szerű, mert a kormány e kérdésben semmiféle javaslatot nem tesz. Ami a vagonhiányt illeti, még minisztersége első napjaiban intézkedett, hogy a meg-történt hibák kiigazítsanak. Már a jövő év elején 4600 zal több vagon lesz for-galomban.

A miniszter válaszát az interpelláló-val együtt az egész Ház tudomásul vette.

Végül elhatározta a Ház, hogy hol-naptól kezdve egy hétig nem tart ülést, hogy a képviselők a tárgyalásra kerülő 1907. évi költségvetést alaposan tanulmányozhassák.

Ezzel az ülés véget ért.

— Legkevésbé sem, barátom.

Az agg egyetlen szót sem értett francziául, tehát nem sokat elegyedett a beszélgetésünkbe. Én azonban nem tudtam levenni a szememet róla. Életemben sem láttam ilyen rut emberi alakot, mint az öreg volt. Csodálatos erejű tekintete szinte bantott, megfélemlített; s ő úgy látszik, érezte a tekintetének hatalmát, mert olykor vakmerően rám szegezte fekete nagy szemét, mintha meg akart volna babonázni. Fokozta az érdeklődésemet az, hogy Jacques barátom is valósággal másnak tűnt fel ennek az öregnek a társaságában: leverten, szólanul ült a helyén és sajátos közönyvel nézett maga elé. Kinos, terhes óra telt el, míg az ebéd véget ért; akkor aztán a kellemetlen harmadik fölkel, mosolyogva köszöntött és elcsoszogott a házba.

Jacques barátom mintegy föllelegezve tette a kezét a vállamra:

— Magam is szeretnék már tőle szabadulni, — mondta igen halkán.

— De hát micsoda talány rejlik e mögött?

— Azt . . . nem, azt nem mondhatom el. Kellemetlen emlék. Ne faggass.

Csak úgy immár nem akartam hallgatni s követeltem, hogy tárja fel a lelkét előttem. Éreztem, hogy valami súlyos titok nehezedik a barátomra s kötelességet véitem teljesíteni, ha attól megszabadítom.

Hosszas rábeszélés után elkezdett beszélni, de láttam, hogy mily nagy lelki megerőltetésébe kerül.

Diszpolgári oklevelek.

Budapest, nov. 14. Egy máramarosszigeti küldöttség ma nyújtotta át Kossuth Ferencz és Apponyi Albert gróf minisztereknek a diszpolgári oklevelet. Kossuth Ferencz köszönetet mondván, át-tért a politikára és kijelentette, hogy véleménye szerint a függetlenségi miniszterek a leghelyesebb uton haladnak. Apponyi Albert gróf kijelentette, hogy boldog lesz, ha azokat az összeütközéseket, amelyek az átmeneti kormány létesítésével elsimítottak, sikerülni fog nemzeti alapon teljesen kiküszöbölni.

Ováció a budapesti szerb konzulnak.

Budapest, november 14. Az egyetemi ifjuság ma este nagy számban gyűlt össze a Reviczky téren, hogy fáklyámenetet rendezzen a szerb konzul tiszteletére. Hazafias dalok éneklése és a magyar-szerb barátság éltetése közben a konzul muzeum-köruti lakása elé vonultak. A konzul megjelent az erkélyen és hosszabb köszönő beszédet intézett az ifjakhoz, de minden politikai enuncziációtól tartózkodott. Ezután az ifjuság Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert éltetve a függetlenségi pártkör elé vonult, ahol Kossuth Ferencz nevében Batthyány Tivadar gróf intézett beszédet hozzájuk. Erre az ifjuság a legnagyobb rendben szétszórt.

Életunt agg házaspár.

Budapest, nov. 14. Bausinger Ottó 82 éves nyugalmazott bankhivatalnok ma reggel agyonlőtte 63 éves feleségét, azután pedig önmagát. Hátrahagyott levelükben azt írják, hogy közös elhatározással hálnak meg. Öngyilkosságuk oka ismeretlen; az agg házaspár a tegnapi estét még egész vidáman töltötte.

— **A tengerparti kikötők megvizsgálása.** Mentsik Ferencz dr. miniszteri tanácsos, a tengerészeti hatóság alelnöke és Kardoss László révbiztos mult hétfőn a tengerészeti hatóság «Előre» gőzösén meglátogatták és megvizsgálták a magyar-horvát tengerpart mentén levő kikötőket.

— Egy napon künn jártam a földeken. Tudod, erre mifelénk sok a kigyó. Veszedelemes, halálos marású kigyókkal találkozhatasz. És én is találkoztam egygyel . . . Rettenetes volt az. A hideg ráz ma is, ha rá gondolok . . . A kigyó megtámadott. De a szerencse úgy akarta, hogy a torkát megkaphattam, mielőtt megmárt volna. Vasmarokkal fogtam meg; de az állat is tartott. Kimondhatatlan erővel szorított át gyűrűs testével. Ott fetrengtünk a porban s én alighanem elveszttem a párbajt, ha a közeli sűrűből elő nem ugrik egy segítő emberi kéz és meg nem ment . . . Ez az öreg volt. Hátából aztán magamhoz vettem őt. Koldus mesterségéből jólétebe emeltem . . . Zuebe tudniillik énekes koldus volt s a vidéken jól ismerik a csodatételeiről.

— Csodatételeiről? — kérdeztem.
— Igen . . . Nem vetted észre, milyen fekete szeme van? és a tekintetében nagy a hatalma . . . Ezzel csinál csodákat. Én persze nem hiszek azokban!

Jacques az utolsó mondatát kaczagva mondta; ekes, kellemetlen hatású kaczagjal, amely természetellenesnek tűnt nekem. Szinte megdöbbenve néztem rá s a gondolatomon átvillant valami . . . Sokat hallottam már az arabok hipnotizáló képességéről s e pillanatban mély összefüggést fedeztem fel a barátom és e között a vén arab között. Ugy tetszett nekem, mintha ez az életmentő a tekintetével hatalmába ejtette volna a barátomat; igen, igen, ez kétségtelen.

— Jacques, — mondtam aztán, — jér

KÜLÖNFÉLE.

— A városi képviselőtestület ülése

A városi képviselőtestület e hó 16-án, pénteken délután 6 órakor ülést tart, amelynek napirendjén többek között a következő tárgyak szerepelnek: A nyugdíjalap 1905. évi zárószámadása. A városi adminisztráció 1905. évi kiadásainak elszámolása. A Gyermekbarátok Egyesületének kérelme a városi színház átengedése iránt. Sirola Albert indítványa az ácsipar ügyében. Fogyasztási adóengedély husneműekre.

— Kártérítés a szusáki zavargásokért.

A szusáki zavargások alkalmával károsodott olasz alattvalóknak tegnap délután 3 órakor fizették ki a szusáki kerületi hivatalban, Zmajcs Vincze báró kerületi főnök jelenlétében a hatóságilag megállapított kártérítést. A 3100-10 koronát kitevő kártérítési összeg az egyes károsultak között így oszlott meg: Masotto Teobaldo 121 korona, Alba Ernő 129-30, Lavognini József 29-50, Endri-ghetti Adél 1265-90, Rocca Péter 100, Balleli Nazzareno 171-80, Barbini Mária 788, Morini Pompeo 294-60, Stella Natale 50, Relonatin Hugó 150 korona. — Morini Pompeo helybeli kereskedő a kapott kártérítési összeget a szusáki tanintézeteknek és szegény gyermekeknek adományozta.

— Az abbáziai hajójáratok.

A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság köz-hírré teszi, hogy csütörtöktől, e hó 15-étől kezdve a fiume-abbáziai vonalon közlekedő hajók kedvező időben ismét az abbáziai kikötőben fognak kikötni, az esetben azonban, ha a kikötés kedvezőtlen időjárás miatt nem volna lehetséges, akkor a hajók Volosca kikötőjét fogják érinteni.

— Tisztviselők fogyasztási szövetkezete.

A Tengerparti m. kir. állami Tisztviselők Egyesülete tegnapi igen látogatott választmányi ülésének egyik fontos tárgya a fogyasztási szövetkezet kérdése volt. E fogyasztási szövetkezetet a vasutasok országos szövetkezetének fiemei kerülete állítja fel, helyiségül a vasuti állomás melletti B. épület földszinti és pinczehelyiségeit rendezi be s az előmunkálatokkal már annyira van, hogy ez évi december hó 15-én működését megkezdhetni reméli. A fogyasztási szövetkezet előzékenységből a tüzelő anyag beszerzése a ve-vőknek semminemű nehézséget nem fog

viszra velem Párisba. Vagy utazz kissé velem. Nehány hétre csak. Ez jót tesz neked.

— Igazad van! — kiáltott fel örömmel. — Most ugy sincs, ami ide kötne. Én veled megyek!

Oly hirtelen és oly lelkesedéssel mondta, ami természetellenesnek látszott. Mintha a menekülés gondolata kapta volna meg. Ez azonban csak percig tartott. Jacques minden átmenet nélkül hirtelen ismét visszaesett a közönyébe s a szeme réveteg részegződött a veranda függönyére. Oda néztem . . . abban a pillanatban surrant el onnan egy árnyék, amelyben az öregot véltem felismerni.

— Fáradt vagyok, — mondta Jacques. — Ha nincs ellenedre, pihenni térhetünk.

Bevezetett a szobámba s barátságos jó éjt kívánt. Én azonban csak órák múltán tudtam elaludni.

Amikor reggel felkeltem, egy kis cseléd-gyereket levelet adott át nekem. Sebtyben feltéptem a borítékot; Jacques aláírását pillantottam meg.

— Barátom, — írta, — hirtelen el kellett utaznom néhány napra és így nem bucsuzhatom el személyesen tőled. Boldog voltam, hogy viszontlátalak, engedj remélnem, hogy ebben az örömben többször lesz még részem. Isten veled! — Jacques.

Mély levertséget éreztem e levél olvastakor. De nem tehettem semmit. Elbucsuztam s a kellemetlen öreg arab kísért ki a kapuig. Vigyorgott a nyomorult.

Jacques barátomat azonban sohasem láttam viszont.

**„De la Ville“
Szálloda, Kávéház és Étterem.**

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

A BUDAPESTI
RÁCZ TESTVÉREK

MA ÉS MINDEN NAP
HANGVERSENYEZNEK.

Kőbányai és pilseni őstörési sörkimérés.

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

**Első fiumei magyar
szobafestő és fénymázoló.**

Vállal minden e szakmába vágó
munkát a legjutányosabb árak mellett.
Szigoru pontosság és kiváló szakértelem.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 34. sz., IV. em.

Használt és új
Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt
zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-
keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.
VÉDJEGY.

Különlegesség

**fénykeményítő
tábláskákban.**

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Előfizetések és hirdetések
„A Tengerpart“

kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápary
czimzendők.

**A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának
(Gyár Budapest-Kőbánya).
fiumei főraktára.**

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot
tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan
raktáron van kivitei és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palacz-
kot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárultó helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szöv. üzem) Corso Pro-
lungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

Mindenkor friss csapolás

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a Sorko-féle vendéglőben, a közsegi
takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Leder S. czipőüzlete

VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.

Nagy választéku, magyar gyártmányu legkitűnőbb

férfi-, női- és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

SZÁLLIT

minden a nyomdászatra vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

ASEGUISCE

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipografico.